

Motion till riksdagen 2025/26:3135

av Emma Ahlström Köster (M)

Motverkande av föräldraalienation

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka möjligheten att erkänna föräldraalienation som en form av psykisk barnmisshandel i svensk lag och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka möjligheten att se över föräldraalienationens omfattning och föreslå åtgärder för att motverka problemet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka möjligheten till obligatorisk utbildning om föräldraalienation för socialtjänst, domstolar och andra berörda yrkesgrupper och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att ge Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram nationella riktlinjer för att tidigt upptäcka, utreda och hantera föräldraalienation och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Barn har rätt att växa upp i trygghet och i kontakt med båda sina föräldrar. Denna rättighet fastslås i barnkonventionen (artikel 9 och 19) och i föräldrabalken (6 kap. 1 §). Trots detta finns i Sverige barn som, genom manipulation av en förälder eller annan närstående, tvingas ta avstånd från en kärleksfull förälder utan saklig grund.

Detta kallas föräldraalienation och är en form av psykisk misshandel. Effekterna kan bli livslånga: ångest, depression, PTSD, missbruk, låg självkänsla och svårigheter i vuxna relationer. WHO har i ICD-11 erkänt fenomenet som ”caregiver-child relationship problem” (QE52.0).

I dag saknas tydliga svenska riktlinjer och lagstiftning som hanterar problemet. Socialtjänst och domstolar gör olika bedömningar, vilket leder till rättsosäkerhet. Barn kan därmed förlora både en förälder och hela det nätverk av mor- och farföräldrar, släktingar och vänner som är avgörande för deras välbefinnande. När en förälder

dessutom använder falska anklagelser som vapen riskerar barnet att bli helt utlämnat, samtidigt som myndigheter och aktörer inom assistans och socialtjänst ibland tvekar att ingripa av rädsla för ansvar.

Andra länder har redan agerat: Danmark har kriminaliserat psykiskt våld, inklusive föräldraalienation (Straffeloven § 243) och infört krav på riskbedömning i vårdnadstvister.

Att förebygga och bekämpa föräldraalienation är en moralisk skyldighet gentemot barnen – men också en investering för samhället. Psykisk ohälsa, utanförskap och framtida försörjningsbörda blir annars långt dyrare än tidiga insatser.

Riksdagen bör därför besluta i enlighet med motionen.

Emma Ahlström Köster (M)